ÇİÇEK

Yıl: 1 — ÖĞRENCİ DERGİSİ — Sayı: 5

Sahibi ve yazı işleri Müdürü
Merih Atalayyun
Basıldığı yer :
Çelikcilt Matbaası
Klişeler :
Renk Klişe Atölyesi

ÇİÇEK

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

FİYATI :
50 KURUŞ

SAYI: 5 **YIL: 1**

1 - Aralık - 1962

İDARE YERİ : Divanyolu Hacı Tahsin bey sokak No: 5
İSTANBUL

ÇİÇEK VE ÖĞRETMEN

1962-1963 ders yılının birinci devresi sona ermek üzere...

50-60 kişilik sınıfların içine gömülen öğretmen arkadaşlarımın çabasını gözümün önüne getiriyorum da

— Tanrı yardımcıları olsun

demekten kendimi alamıyorum.

Yıllık planların zamanında uygulanması, eline emanet edilen yavruların yetişmesi için sarf edilen gayretin yanı sıra

Günlük planların hazırlanması,
Ödev tashihleri,
Ders araçlarının temini,
Sosyal faaliyetler,
Velilerle temas

ve hepsinden mühimi, her öğrencinin her dersten teker teker yoklanması, not taktiri...

⁂

ÇİÇEK: Bu yükü bir nebze de olsa hafifletmek amacı ile 4 ve 5. sınıfların ayrı, ayrı bütün dersleri için TEST soruları hazırlamaya başlamıştır.

2 Ocak 1963 de satışa çıkarılacak olan bu ÇİÇEK ilâvesinin fiyatı (25) kuruştur. Az sayıda basılacağından öğretmen arkadaşlarımızın şimdiden sınıf mevcutlarını bildirerek talepte bulunmaları yerinde olur.

ÇİÇEK

Hoşça kalın...

ÇİÇEK
TEST SORULARI
4. ve 5. Sınıflar için
Fiatı 25 Kuruş
Müracaat: Divanyolu Hacı Tahsin Bey Sokak No. 5 — İstanbul

Atam'dan İzler

Atatürk ve Ekonomi

Atalarımız Millî Ticareti ve ekonomiyi devlet işlerinin, devlet siyasetinin temel problemleri başında ele alırlardı.

Açtıkları savaçların yüzde doksanı ekonomik sebeplere dayanırdı Cihangir olmak hevesi ile girişilen savaşlar çok azdır.

Osmanlı İmparatorluğunun son zamanlarında rastlanan bu tip savaşlar memleketimiz için zararlı sonuçlar vermiş. Birçok haklarımız bol keseden yabancılara bağışlanmıştır.

Bugün KAPİTİLASYON diye adlandırdığımız bu bağışların etkisi altında ulusal ekonomimiz günden güne kötüleşmiş bütün işler yabancıların eline geçmişti.

Köylümüz çıplak ve açtı. Memleketimiz fakir düşmüştü.

Her işte olduğu gibi doğruyu gören, doğru yolu gösteren ATATÜRK Cumhuriyetin ilânından bir yıl evvel bakın bu konuda neler söylemiş:

«... İktisat sahasında bizden çok kuvvetli olanlar memleketimiz de fazla olarak bir çok imtiyazlı mevkide bulunuyorlardı. Kazanç vergisi vermiyorlardı. Gümrüklerimizi ellerinde tutuyorlardı. İstedikleri zaman istedikleri eşyayı, istedikleri şartlar altında memleketimize sokuyorlardı. Bütün iktisadî şubemizde bu sayede mutlak hâkim olmuşlardı.

Bize karşı yapılan rekabet hakikaten çok gayrımeşru, hakikaten çok kahir idi.

Rakiplerimiz bu suretle inkişafa müsait membalarımızı mahvettiler, ziraatimizi rahneye uğrattılar. İktisadî ve malî tekâmülümüzün önüne geçtiler.

Artık serbest ve müstakil bir hayata atılan Türkiye için iktisadî hayatını boğmakta olan kapitilasyonlar mevcut değildir. Ve olamaz.»

1 Mart 1922

Sevgili çocuklar,

Bu yazıda anlamını bilmediğiniz çok kelime var.

Sözlüklerinizle karşılaştırıp öğrenmeğe çalışın.

Parçayı öğretmeninizle veya bir büyüyünüzle okursanız daha iyi kavrarsınız...

ATTİLÂ

Atalarımızdan Bize

ALLAHIN KAMÇISI

Türk tarihine şan veren şeref veren Ulu başbuğlardan biri.

Orta boylu, geniş omuzlu, geniş göğüslü, esmer renkli, heybetli ve cesur bir Türk.

Yabancıların yanında; kibirli ve gururlu ulusuna karşı alçak gönüllü bir insan...

Büyük sarayların sahibi fakat debdebe ve servete karşı, kayıtsız, sade yaşayan bir hâkan.

Yenilgiye uğrayan ulusların «ALLAHIN KAMÇISI» diye adlandırdığı komutan.

Yalnız Türk destanlarının değil Avrupada yaşayan ulusların destanlarının da kahramanı..

BÜYÜK ATTİLÂ

Milâttan sonra 395 yılında doğ du.

Babası (Muncuk) Batı Hun devletinin hakanı idi.

Batı Hun devleti Avrupaya Ortaasya'dan kopup gelen Türk devletlerinden biri idi...

Evvela Hazar denizi ile Yayık ve İtil ırmaklarının arasına yerleştiler. (M. S. 100 - 376)

BALAMİR'in Hakanlığı zamanında da Don ırmağını geçip Tuna nehirine kadar, yayıldılar...

Bu akın Avrupayı karıştırdı. Avrupa kara parçası üzerinde oturan bütün uluslar yerinden oynadı. Avrupa tarihinde (Büyük göç) diye geçen olay budur.

Muncuk öldüğü zaman iki oğlu ATTİLÂ ile BLEDA küçüktüler. Batı Hun devletine Hakan olacak yaşta değildiler. Bunun için; amcaları Aybars, Oktar ve Rua Batı Hun İmparatorluğunun idaresini ellerine aldılar...

ATTİLÂ küçük olmasına rağmen amcalarının işlerine karışmaya başladı...

Bu hal amcalarının işine gelmedi. ATTİLÂYI; eğitim ve ögretim yaptırmak bahanesi ile Roma sarayına gönderdiler.

Amcası Ruanın ölümü üzerine memleketine dönen ATTİLÂ kardeşi BLEDA ile birlikte, Batı Hun devletinin idaresini eline aldı. (M. S. 437).

BLEDA eğlenceye düşkün devlet işlerinden hçzetmeyen bir insandı. ATTİLÂ, BLEDA'nın bu durumunu bildiği için az sonra Batı Hun İmparatorluğunun tek hakanı oldu.

ATTİLÂ ilk seferini güneye Bizans üzerine yaptı.

Çanakkale boğazı ve İstanbul dolaylarından Termopile kadar uzanan alanı hiç bir zorluk görmeden aldı.

Bu yenilgi Bizansı korku içinde bıraktı.

Belgrad'ın güneyinde Morgüs civarında karargâhını kuran ATTİLÂ'ya aman dilemeye gittiler...

Yapılan anlaşmaya Morgüs anlaşması, dendi...

Bu anlaşma ile Bizans Hunların himayesi altına giriyordu.

Belgrat civarını Hunlara veren Bizanslılar esir Hun askerlerini geri vermeyi, esir bizans askerleri

içinde er başına 12 altın vererek geri almayı. Her yıl Hun devletine bir miktar vergi ödemeyi ayrıca Hunların dostu olmayan devletlerle anlaşma yapmamayı kabul ediyorlardı...

ATTİLÂ gözünü Batı Avrupaya dikmişti. Yeni bir sefer hazırlamak için bahane arıyordu. Bu sırada aklına Roma İmparatoru VaNORYA'nın evvelce gönderdiği nilentiniyen III ün kız kardeşi HOşan yüzüğü geldi.

Bunu ileri sürerek Roma İmparatorluğunun bir parçasını istedi. Roma bu isteği reddetti. ATTİLÂ'nın istediği de bu idi.

Derhal 700 bin kişilik ordusunun başına gecerek Ren ırmağının üzerinden Gol kıt'asına girdi...

Önüne gelen şehiri alarak (ORLEAN) kapılarına dayandı. Ve Orlean'ı da aldı.

Bu başarı ATTİLÂ'nın aleyhine oldu. Güney ve Batı Avrupa devletleri korku içinde ATTİLÂ'va karşı birleştiler. Böylece kurdukları büyük bir ordunun başına gene Hun Türklerinden olan AETÜS isimli bir kumandanı geçirerek iki Türkü karşı karşıya bıraktılar...

İki ordu Şalon şekri yakınındaki Katalon ovasında karşılaştı. Savaş çok kanlı oldu. İki tarafta çok ölü verdi. Akşam olduğu zaman iki tarafta birbirine saldıramıyacak hale gelmişti.

Ertesi sabah ATTİLÂ ordusunu alıp geri çekildi. AETÜS'te birdaha saldırmak cesaretini gösteremedi.

Böylece Şalon savaşı galibi, mağlubu belli olmadan sona erdi. (M. S. 451)

Ren ırmağının doğusuna çekilen ATTİLÂ ordusuna yeniden çeki, düzen verdi. Sonra Batı Roma üzerine yürüdü.

Alpleri geçti Akile şehrini aldı. (Bugünkü Venedik Akile şehrinden kaçanların kurduğu şehirdir).

Az zamanda bütün (Po) ovası ve Milân şehri ATTİLÂ'nın eline geçti.

Durumdan korkan Papa. SenLeon ATTİLÂ'va giderek valvardı. Böylece ATTİLÂ Romayı almaktan vazgeçti (M. S. 452).

Budapeşteye dönen ATTİLÂ yeni hazırlıklara başladığı sırada öldü (M. S. 453).

Sim - İl

ATİLLA'nın papayı kabul edişi

Yol Arkadaşlığı

(GÜLÜN MASALI)

Derleyen: Osman Zeki Yılmaz

Güzel ve sevimli gülün canı sıkıldı. Kabına sığmayan dolgun edasıyla kokularını dağıtarak gezmeğe çıktı. Yerleştiği güzel ve sevimli bahçede sümbüller ve yaseminlerle komşuluk etmekten usanmıştı.

Biraz da uzaklara, başını alıp kırlara gitmek istiyordu. Her akşam onu sulayan ince eller goncalarını acımadan koparıyor, göğsüne takıyor, sonrada soldurup yere atıyordu.

Kopardığı bir şey değil... Goncayı atıp sümbülü takması yokmu? İşte sünbülün kokusunu, duruşunu her geçtiği yerde anlatması... Bu çekilir bir şey değildi. Mademki o güzel pembe, kırmızı renklerine, tatlı edasına, mis gibi kokusuna değer verilmiyor. O da; böyle başını alıp kırlara kaçacaktı...

—«Oh ne güzel, ne geniş, ne tatlı bir kır hayatı?» diye mırıldandı.

Gül şimdi rüzgârın önüne katılmış. ruhunun bütün özleyişi ile temiz havayı kokluyor ve sevincinden kanatlanmış uçuyordu.

Uzun geniş kırları geçti. Her tarafa kokularını dağıttı. Fakat biraz üşür gibi oldu. Etrafına bakındı. Barınacak bir yer aradı. Bir kır menekşesinin kapısını çaldı. Bütün menekşeler gülü karşıladılar.

— «Buyurun» dediler.

Menekşelerin toplu ve güzel bir sesle gülü karşılamaları onu sevindirdi. İçinden «gördün mü?» dedi. «Kır menekşesi deyip geçerler. Bizim sünbüllerin gururu yanında bunların komşuluğu ne kadar tatlı...

Menekşeler; türlü, türlü renkte, ufak boylu hafif kokulu fakat daima böyle güzel ve körpe idiler.

Dereden tepeden konuştular.

Gül, üşüdüğünü unuttu. Gururla boyuna posuna fazla güvenerek konuşmaga başladı. Menekşelerin güzel ve hafif kokuları, körpe ve saf duruşlarını küçük ve önemsiz gördü. Alay ederek:

— Neden öyle birbirinize fazla sokuldunuz menekşeler? dedi.

— Üşümemek için gül abla, dediler...

— Saşılacak şey, dedi gül. Neden üşüyorsunuz? Tabiî; kat kat üstünüz yok. Elbette üşürsünüz. Sonra sesli sesli güldü.

Menekşeler bovunlarını büktüler. İçlerinden en korkusuzu:

— Gül abla sizde pek gururlusunuz! dedi.

Gül hiddetle fırladı. Neş'esi kaçmıştı. Menekşenin bu korkusuzca sözünü epeyce dolaştıktan sonra ancak unutabildi.

Bir çok kır çiçeklerinin kapısını çaldı. Fakat hepsiyle alay ettiği için onları kızdırdı.

Ve sonunda bu kır eğlencesinden usandı. Dönmek istedi. Hiç hali yoktu, çok yorulmuştu, bitkindi.

Etrafına bakınarak hiç bir çiçeğe arkadaşlık teklif edemedi.

Çünkü hepsiyle bol bol alay etmiş onları küçük görmüş ve incitmişti.

Yol uzundu hem dayanacak bir yer arıyor hem korkuyordu. Ah! Ayrıldığı hanımın o güzel bahçesi. Onu yetiştirip büyüten hanımı bir görse ellerine sarılıp öpecekti. Bu ayrılıktan o kadar sarsılmıştı. Hanım goncasını koparıp takıyor sonradan doldurup atıyordu, ama yine de gülü baş köşeden ayırmıyor, onun nazlı ve dolgun edasından hoşlanıyor ve ondan binbir incelikle demetler yapıp komşularına dağıtıyordu. Dağıtırken:

— Bu güzel gülleri iyi saklayın!

diyordu.

Nerede kır çiçeklerinin şımarıp ve hemen yüze gülmeleri, nerede komşusu sümbülün ağır başlılığı.

Hayır, hayır o kır havasından usanmıştı.

İster istemez bir dikene iliştı. Ona kır çiçeklerini darılttığını hiç söylemedi. Gururda göstermedi. Ona gidecekleri yerin güzelliğini, beraber arkadaşlık edeceği için göstereceği sevgi bağlılığı anlata anlata bitiremedi. Kır havasına alışık diken; gülün kandırıcı sözlerine dayanamadı.

Beraber yola çıktılar. Yeşil yaprakları sarkmış, yorgunluktan rengi solan, kokusunu yollarda yitiren gülün hali fena idi.

Güçhal hanımın bahçesine can attılar. Gül hemen daha orada:

— Of!.. Bu dikenler, dedi. Ama dikene o kadar yalvarmış ona o kadar kendini sevdiğini söylemişti ki... Artık diken uzanıp iyice sokulmuş ve gülü bırakmıyordu.

Bütün kır çiçeklerinin güzel ve masum karşılayışını beğenmeyen gülün şimdi dikeni vardı. Akşam oldu. Hanımı, geldi gülü suladı. Sabahleyin bahçeye çıkıp da gülü öyle solmuş ve boynu bükük görünce üzüldü. Yanına gitti. Bir de ne baksın, gülün etrafında dikenler beliriyor ve büyüyordu, şaşırdı kaldı. Bir aralık onu kaldırıp atmak istedi. Fakat kıyamadı. *Her* koparışta hanımı:

— Ne güzel şeysin ,fakat şu dikenlerin yok mu senin, der dururdu.

Gül yaptığından çok utanmış ve pişman olmuştu. Bir daha hiç kimseyi küçük görmiyeceğine, kıskançlık etmiyeceğine söz verdi. Fakat olan olmuştu.

O günden bu yana gül güzel kokulu, olgun edalı, kat kat süslü fakat böyle dikenlidir.

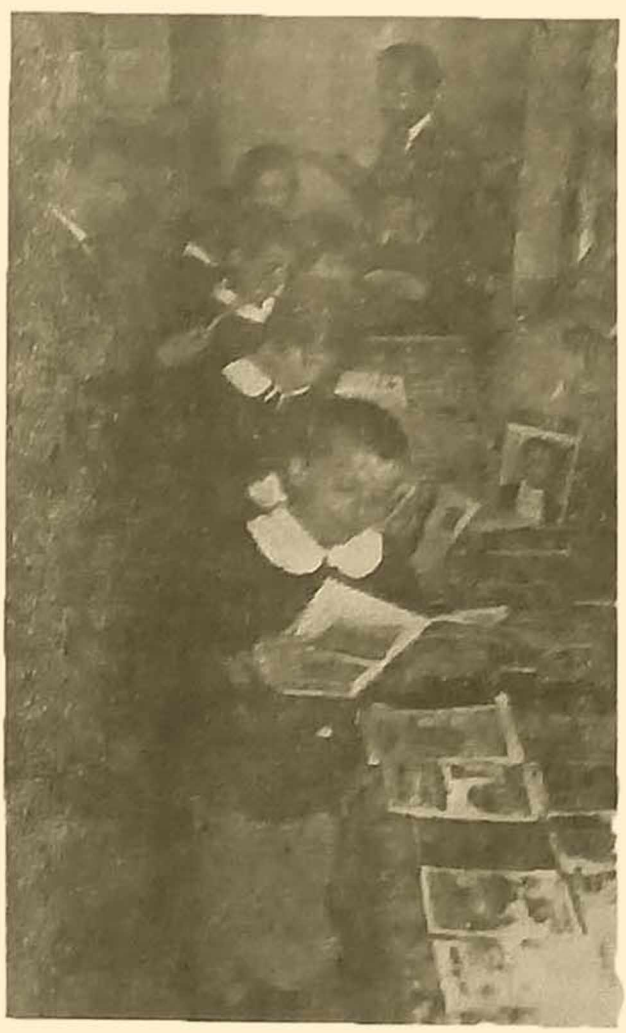

Okulda kitap sergisi

Macellan

Yazan: Orhan Dikmen

Macellan 1470 yılında Portekiz de Traz-os-Montes'de doğmuştu. Babası toprak sahibi bir çiftçi idi. Öğrenimini sarayda yapmış, coğrafya, matematik ve gemicilik öğrenmişti. 1495 yılında Portekiz kıralının hizmetine girmişti. Akıllı ve atılgan bir genç olmuştu.

O zamanlar Portekiz'de belli başlı ailelerin yetişmiş gençleri, büyük gezilere atılmak hevesinde idiler. Macellan da bunlardan biriydi. Yeni ülkeler bulmak, zengin ve meşhur olmak istiyordu. Yıllarca sürecek böyle bir yolculuk ise yalnız yapılamazdı. En azından büyük bir gemi ile tayfalara lüzum vardı. Ayrıca yiyecek, giyecek, silâh... gibi daha bir çok araç ve gereçlere de masraf etmek gerekti. Bütün bunları nasıl hazırlayacaktı? Böyle düşünüp taşınıyordu. Yıllar geçiyor, Macellan'ın hevesi geçmiyordu.

1505 yılında Hindistan seferine o da gitti, 7 sene kaldı. Bir çok savaşlara katıldı. Bu arada Malakaya da giderek döğüştü. 1512 de vatanına döndü. Bir yıl sonra Fas'taki bir savaşa girdi. Burada dizinden yaralandı. Bütün ömrü boyunca sakat kaldı. Yeniden yurduna dönüp sarayda görev aldı. Bir süre sonra köyüne çekildi, kendisini okumağa verdi. Coğrafya ve gemicilik konularını incelemekle günlerini geçiriyordu. Büyük gezisini nasıl yapacağını tasarlıyordu. Amerika'nın batısına bir geçit bulunabilir, diyordu. Portekiz kıralı Emanuel'e düşüncelerini açıkladı. Kıral teklifini kabul etmedi. Yine de yılmadı. Ne olursa olsun ülküsüne ulaşmak kararında olan Macellan çok sevdiği yurdundan ayrıldı. İspanya'ya gitti, İspanyalı oldu. İspanya Kıralı Şarlken'in hizmetine girdi.

Macellan, Afrika kıtası; kuzeyden güneye nasıl daralıyorsa ve Ümit burnundan, batıdan doğuya veya doğudan batıya geçilebiliyorsa, Amerika'nın da Afrika gibi olabileceğini düşünüyordu.

1518 yılında Macellan'a ümit güneşi doğdu. Portekizli arkadaşı

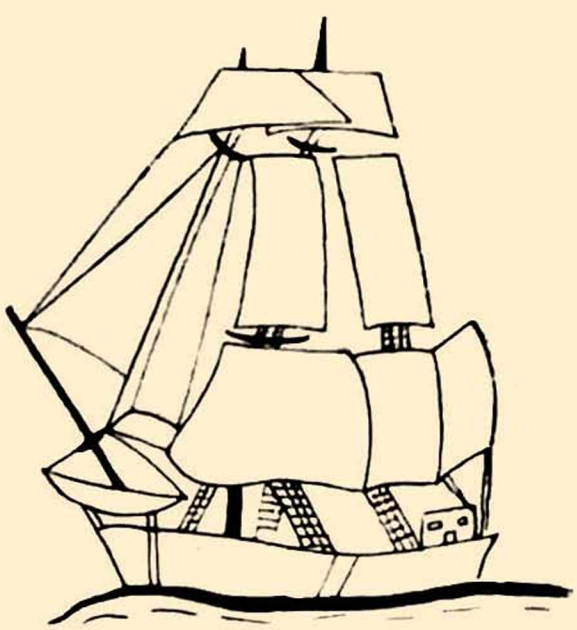

Ruy Faleiro ile birlikte İspanya Kıralı Şarlken tarafından kabul edildiler ve anlaştılar. Kıral iki yıl lık gezi için gerekli yiyecekler, giyecekler, araçlar, gereçler ile beş gemi verecekti. Gidecekleri yerlerde elde edecekleri kazançların yüz de beşi Macellan ve arkadaşının olacaktı. Beş geminin genel kaptanlığını Macellan yapacaktı.

Macellan'ın İspanya Kıralı Şarlken ile yaptığı anlaşma, kısa zamanda Portekiz'de duyuldu. Bu gezinin yapılmaması için çeşitli hareketlere baş vuruldu. Macellan'ın öldürülmesi bile düşünüldü. Fakat yine de engel olamadılar.

20 Eylül 1519 da Sanlucar limanında görülmemiş bir kalabalık vardı. Hemen herkes işini, gücünü bırakmış, bir yıldanberi hazırlığı yapılan yolculuğun başlayışını görmeğe koşmuştu. İspanya'nın en büyük, en sağlam gemileri son hazırlıklarını yapıyorlardı. Gemilere Portekizli, İspanyalı, Fransız, Alman, İngiliz, Belçikalı, Yunanlı... 265 kişi bindi. İçlerinde tayfalar, kaptanlar, bilim adamları ve yazarlar vardı. Yalnız bir adam noksandı. Macellan'ın en samimi arkadaşı ve gezinin plânlarını hazırlayan Ruy Faleiro. Kafilede bulunan İtalyan Antonio Pigafetta günü gününe bütün olayları yazacaktı.

Filo, hareket etti, Cebelitarık boğazından Atlas okyanusuna çıktı. Kanarya adalarına uğradı. Buradan güneye doğru yol aldı. Afrika'nın batısındaki Yeşilburun'a gelince güney-batıya yönelerek Atlas okyanusuna açıldı. Artık denizden ve gökten başka bir şey görünmez oldu. Çeşitli dillerle konuşan, gelenekleri birbirine uymıyan, apayrı görgü ve düşünüşteki insanlar arasında anlaşmazlıklar başladı. Günler, haftalar geçtikçe anlaşmazlık büyüdü. Kartagena bir grup tayfanın başına geçti. Macellan'ın emir-

lerini dinlemedi, ona karşı geldi. Macellan Kartagena'yı hapsederek isyanı bastırdı.

29 Kasımda Brezilya kıyıları göründü. 13 Aralıkta Rio de Janeiro'da idiler. sevinçlerine diyecek yoktu. Toprağa ayak basacaklar. Taze yiyecek bulacaklardı.

Karaya çıkınca yarı çıplak yerlilerle karşılaştılar. Alt dudaklarına kıymetli taşlarla süslü, küpe gibi bir şeyler taktıklarını görüp şaştılar. Fasulye, nohut, mercimek... gibi yiyeceklerden verip, patates, tavuk... gibi taze yiyecekler aldılar. Burada iki hafta oyalandıktan sonra güneye doğru yollarına devam ettiler. 11 Ocakta Rio de la Plata'ya geldiler. Üç hafta süresince batıya geçit aradılar, bulamadılar. Yeniden güneye doğru yol aldılar. İki ay sonra San Julian koyuna vardılar. Biri hariç, diğer kaptan ve tayfalar isyan ettiler. Bu sonu gelmez, güç yolculuktan dönelim, dediler. Macellan isyanı yatıştırdı. Kıyılara ra yerlileri gördüler. İri gövdeli, barakalar yaptılar. Birkaç gün son geniş yüzlü insanlardı. Gözlerinin çevresini halka biçiminde sarıya boyamışlardı. Saçları uzundu.

(Devamı var)

Bizim Malımız

Yazan: Nezle Ergül

Gönül isterdi ki, her gördüğümüzden bizim de olsun. İçimizden yine bir ses, bize cevap verir. Çalış, çalış herşey senin olur.

Bize ne mutlu:

Türkiye gibi çok güzel bir yurdumuz var

Havası cam kokulu.

Suyu binbir şifalı

Elması, armudu, kavunu, karpuzu daha neler neleri var saymak la bitmiyor ki...

Doğuda meliyen kuzular; köpük köpük olmuş bakraçlarda sütler...

Batıda bevenk, bevenk üzümler. Bal akmış sepet sepet incirler.

İşte bizim malımız bunlar.

Kim kovar yurda yabancı malını. Onlarda benim aradığım tat yokki...

Güney yeşillere bürünmüş. Kovanı portakal, limon, mandalina dolu onları büyüteceğim diye geceli gündüzlü durmadan çalışıyor.

Diyarbakır seslenıyor dicle kenarlarına beşer, onar kiloluk karpuz kavunlar yeter, taşınması güç oluyor.

Ovalarında altın sarısı buğdaylarım dalgalanırken:

Gökyüzünde ayyıldızlı bayrağım gülümsüyor hepimize.

Bu yurt, bu mallar bizim...

Sorma Turhaldan şekeri, sorma İspartadan halıyı, sorma Merinostan kumaşı, sorma Bursadan ipeği?

Bütün ipek böcekleri ipek yapacağım diye. Dut yapraklarına saldırmış.

Atatürk yurdun değerli ürünlerini yakınen bütün millete tanıtmak için 28 mayıs 1926 da bir kanun çıkardı. 1928 de işlenmeğe başlanan yerli malları haftası isimli bir beraberlik günü yaptı. Buna bayram havası verdi.

Küçükler okullarında yurdun her şeyini yeni baştan düşündü, inceledi, okudu. Sokaklara tanıtma afişleri asıldı. Müsamereler yapıldı. 12 Kralık ile 19 Aralık arasında bu çalışmalar her yıl yapıldı.

Biz bu haftaya tutum haftası diyoruz.

Herşeyin iyisini güzelini istiyen insanlar. Onları iyi kullanmasını da bilmelidir.

Tutumlu olmak en güzel bir özelliktir.

Tutumlu çocuk. Yurdunu, milletini öğretmenini, okulunu, annesini babasını, kendini seven çocuktur. Böyle çocuk büyüdüğü zaman istediği her şeyde başarı kazanır.

Tutumsuz çocuk, hiç bir şeyde muvaffak olamaz.

Tutumlu çocuk zamanını, parasını, elbisesini, sıhhatini iyi kullanır.

Biz kendi faydalandıklarımızda, bütün insanların da faydalanmasını isteriz. İyi insanın örneği iyi çocuktur.

Biz yalnız kendimizi düşünürsek. Başkasından da hiçbir şey beklemiyelim.

Rahat yaşamak beraber yapılacak fedakârlıklarla olur. İyi insan bunu seve seve yapar.

Tutumlu olmak. Rahat ve huzur içinde, ailece milletçe, dünyaca yaşamanın ilk amacıdır. Tutum ilâcıdır.

Kitap

Yazan: Naile Ergül

Bu konuya Rudyard Kipling'-gin sözleri ile başlıyacağım.

«Eğer her dakikanın altmış sanivesini doldurabilirsen, işte o zaman dünya da senindir, içindeki herşey de, hatta daha fazlası senin dir..»

Okumanın yaşıyan bir insan için hava, su, yemek içmek kadar lüzumlu olduğu ortadadır.

İşte radyolar, işte gazeteler işte füzeler hergün her an bir havadis.

İnsan bir çok duygularla doğar Bunlar iyi işlenirse iyi insanlar de diğimiz gurup. Fena işlenirse hepimizin çekindiği kötü huylu insanlar olur.

Bu insanlar korkak gibi görünürler. Kanun karşısında ağlar, sızlarlar. Bir daha yapmıyacaklarına söz verirler. Cezaları bitince aynı kabahati yine yaparlar.

Çünkü konuştukları sözleri ezberlemişlerdir. Eğer okuyup iyi ile fenanın ne olduğunu öğrenmiş olsalardı. Zaten baştan. Kötülük yapmazlardı.

Kitap haftasının amacı çocuğa bol ve faydalı kitap vermek. Zararlı haberler yazan kitaplardan kurtarmaktır.

Atatürk Türk çocuğuna şöyle seslenıyor:

«Cumhuriyet; fikren, ilmen, bedenen kuvvetli ve yüksek seciyeli muhafızlar ister» diyor. Öyle ise bizim çok hem de pek çok okumamız lâzımdır.

Kitap haftası bugün dünya milletlerinin 25 tanesinde kutlanır.

İlk kitap haftasının tertiplenmesi 1917 yılında Amerikalı insiler kendileri için kütüphane kurarlarken doğmuştur. 1919 yılında ilim adamları bu hareketin faydasını savundular. Şimdi her yıl Kasım ayının üçüncü Pazartesi Kitap haftası olarak kabul edilmiştir. Bu yıl 19 Kasım ile 25 Kasım arasında işlenecektir. Bizim memleketimizde bununla Dil Tarih Coğrafya Fakültesi ile Millî Eğitim Bakanlığı Kütüphaneler müdürlüğü ilgilenir.

Kitabın ve okumanın değerini bu sayfalarda anlatmak yetmez. Aşağıdaki Ata sözlerini düşünerek onun lüzum ve değerini daha kolay ve daha özlü anlamış oluruz.

KİTAP HER KAPIYI AÇAN BİR ANAHTARDIR

HER KİTAP HAYATTA BİR KÖPRÜDÜR.

Manavda

SİMBA

Yazan: T. Kılga

(Geçen sayıdan devam)

Ses çıkarmadan elli metre kadar daha yürüdük. Tahminen 15 metre derinliğinde on dönüm kadar genişliğinde bir düzlükle karşılaştık. Yüzü koyun yere yatarak yukardan aşağısını incelemeğe başladık.

Burada ağaç dallarından yapılmış 30 - 40 kulube vardı. Bir yönü nehire doğru açıktı. Nehirin kenarında ağaçtan yapılmış yedi tane kayık duruyordu. Bulunduğumuz yerin altında büyükçe bir kulübe vardı. Yerliler buraya girip çıkıyor, birşeyler taşıyorlardı. Dik katimi çeken bir nokta oldu.

Yerlilerin hepsi tek sıra halinde gidip geliyorlar.

Yüklerini kulübelerin en iyi yapılmış olanına bırakıyorlardı. Sıraları hiç şaşmıyordu.

Simbaya baktım. O gene parmağını ağzına götürerek sus işareti verdi. Sonra kolunu uzatarak bir yeri gösterdi.

Baktım. Gördüğüm olay beni şaşkına çevirdi.

Aşağıda elleri kırbaçlı, belleri tabancalı iki beyaz insan dolaşıyordu. Kendilerinden emin bir halleri vardı.

Yavaş, yavaş geri çekilerek ayağa kalktık. Konuşmadan, geldiğimiz yoldan geri döndük.

Henüz yüz metre kadar yürümüştük. Sağ tarafımızda bir gürültü oldu. Hemen tabancalarımıza asılıp durduk. Sonra dalları aralıyarak etrafı gözetlemeye başladık.

Onbeş, yirmi metre kadar ilerimizde iki yerli vardı.

İyilmişler yerde birşeyler yapıyorlardı. Simba:

— Yakaladıkları hayvanı pişirmek için ateş yakmağa uğraşıyorlar dedi.

Kibritleri yoktu. İki ağaç parçasını birbirine sürterek alevlendirmek istiyorlardı...

Yavaş, yavaş yanlarına sokulduk. Birden üzerlerine atlıyarak bastırdık. Ellerimizdeki tabancaları görünce dilleri tutulmuştu. Simba bir kaplan çevikliği ile iki yerliyi bir anda bağlıyeverdi.

Esirlerimizi de alarak kamp yerine doğru yürüdük. Yerliler yolda hiçbir güçlük çıkarmadılar. İki

saatlik yolumuz bittiği zaman kendimizi arkadaşlarımızın arasında bulduk.

Hepsi merak içinde, ardı arkası gelmeyen sorularla esirler hakkında bilgi almak istiyorlardı.

Gördüklerimizi bir, bir anlattım. Esirleri sorguya çıktıktan sonra yapacağımız işi düşünerek yapmaya karar verdik.

Karnım acıkmıştı.

— Yemek yediniz mi?

diye sordum.

— Sizi bekledik. Doktor, sen olmayınca yemek vermedi bize.

Herşey hazırdı. Av eti bile vardı. Bir taraftan yardımcılarımız diğer taraftan biz kurulan sofraların başına geçtik.

Simba esirleri de almıştı. yanına. Bir aralık göz ucu ile baktım, hem konuşuyorlar, hem de yemek yiyorlardı.

Tanrıya şükür ederek kalktığımız zaman Simba yanıma geldi.

— Tekin bey dedi.

— Herşey anlaşıldı. Bundan bir yıl kadar önce 15 beyaz avcı avlanmak üzere bu yerlilerin köyüne gelmiş. Reisleri misafir etmiş bu avcıları. Yedirmiş, içirmiş, yer gösterip yatırmış.

Sabahleyin uyandıkları zaman yabancıların silâhları ile karşılaşmış'ar. Direnmek isteyeni öldürmüşler. Birkaç yerli kaçıp kurtulmuş. Geri kalanlar beyazların esiri olmuş.

Şimdi de tapınaklarındaki kutsal toprağı alıyorlarmış.

(Devamı var)

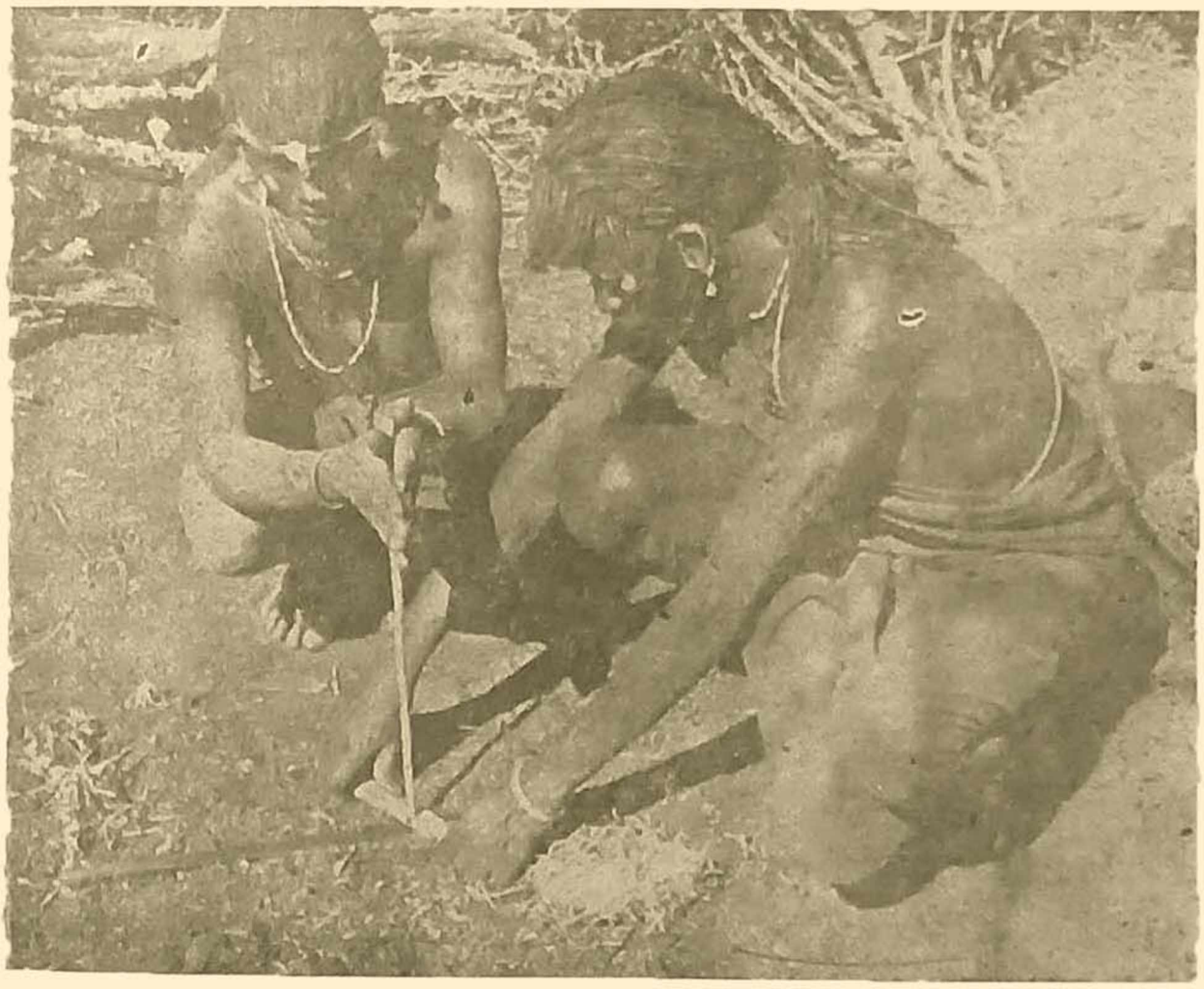

İki yerli; ateş yakmağa uğraşıyorlardı.

Bakırköy İlkokulu

Okuldan

Eminönü Sultanahmet İlkokulu

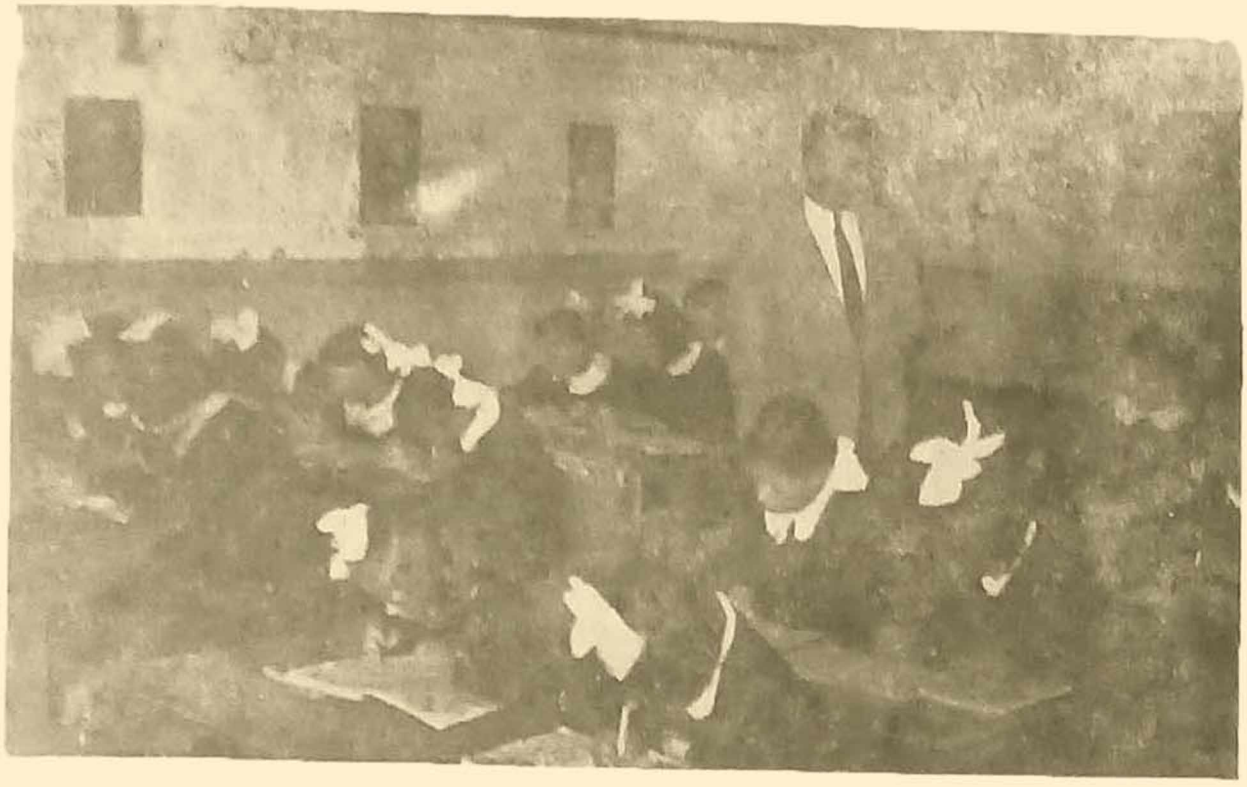

Sağmalcılar I. İlkokulu

Okula

Zeytinburnu Fatma Süsligil İlkokulu

YEMEK YERKEN NELERE DİKKAT EDELİM.

Yemek yerken yapılması ve yapılmaması gerekli pek çok hareketler vardır' Bunları aşağıya sıralıyorum. Eğer etrafınızdakileri iğrendirmemek istiyorsanız dikkat eder unutmamağa çalışırsınız.

1 — Ağızda yemek varken konuşulmaz.

2 — Sofrada çatal, bıçak ile oynamak ayıptır.

3 — Parmak'la tuz almayın.

4 — Ekmek dilimi ısırılarak parçalanmaz elle koparılır.

5 — Ekmek kırıntıları ile oynanmaz.

6 — Yemeği soğutmak için üflemeyin sıcak ise biraz bekleyin.

7 — Su içtikten sonra Ağzınızı elinizin tersi ile silmeyin.

8 — Sofraya otururken sandalyeyi gürültüsüz çekin.

9 — Misafirler ve büyükler sofraya oturmadan siz de oturmayın.

10 — Dirseklerinizi sofraya dayamayın, vücudunuza yapışık bir durumda tutun.

11 — Büyük lokma koparmayın.

12 — Çatal, bıçak vermek icap ederse orta yerlerinden tutarak verin.

13 — Tabak uzatırken baş parmağınızın tabağın kenarından fazla yukarıya çıkmamasına dikkat edin.

14 — Ekmek alırken elinizin dokunduğunu, önünüze gelen dilimi alın. Seçmeyin.

15 — Yemek yerken ağzınızı şapırdatmayın.

16 — Lokmaları çiğnerken ağzınızı kapayın.

Hazırlayan: S. Atalaysun

Halk oyunu

Üç Kardeşler

Tifo

Tifo mikroplu ve bulaşıcı bir hastalıktır. Bu hastalığın mikrobu çomak şeklindedir.

Adına (Tifo basili) denir.

Bu hastalığa tutulanlar iyileşirlerse bir daha tutulmazlar.

Tifo basilleri bağırsaklardaki ve karın içindeki lenfa düğümlerine yerleşir. Ve oralarda yaralar yaparlar. Ölüm, mikrobun meydana getirdiği zehirden ve bağırsaktaki bu yaraların delinmesiyle husule gelir.

Hastalığın başlıca belirtileri:

Ateş yükselir, nabızda yavaşlama, deride pembe renkli döküntüler, karın ağrıları ve dalağın büyümesidir.

Tifo basili en çok tifolu hastaların kanlarında, idrar ve dışkılarında, vücutlarında çıkan leke ve deri döküntülerinde bulunur.

En büyük kaynağı kirlenmiş su ve besinlerdir. Sinekler, parmaklar, ve pislik hastalığın yayılmasında büyük önem taşırlar.

Mikroplar vücuda, doğrudan doğruya ağız yoluyla girerler. Tifolu hastaların dışkılarıyle kirlenmiş olan sulardan kirlenmiş besinler, mikrobu taşıyan sinekler hastalığın yayılmasında rol oynar.

Tifolu hastalar ve bu hastalıktan yeni kalkmış kimseler devamlı olarak tifo mikrobunu etrafa yayarlar.

Hastalıktan korunma:

Temizliğe dikkat etmek, şüpheli suları içmemek, böyle suları içmek icap ederse bile koynatıp soğuttuktan sonra içmek, sebze ve meyveleri temiz ve bol suda iyice yıkamak.

Helâların temizliğine dikkat etmek, yemeklerden önce elleri bol sabunlu suyla yıkamak, hasta insanlardan uzak kalmak ve muntazam aşılanmakla olur.

Çok yorgun, zayif verem, kalp ve böbrekleri bozuk olanlara aşı yapılmaz.

İnsan vücudü hariçten verilen öldürülmüş mikroplara karşı bir takım koruyucu madde yapar. Bu maddeler insanı tifo hastalığından korurlar.

Devlet tifo aşısını Hükümet tabibliğinde parasız yaptırmaktadır.

Her yıl okullarda belirli zamanlarda tifo aşisi yapılır. Hastalıktan tam olarak korunmak için muhakak aşılanmak lâzım ve şarttır.

S. Atalaysun

Termometreler

Sizinle geçen sayıda ısı ile sıcaklık kelimelerinin anlamı üzerinde durduk. Isının cisimler üzerindeki türlü etkilerini inceledik.

Şimdi de ısının meydana getirdiği sıcaklığın nasıl ölçülebileceğini, ölçü aletlerinin nasıl yapıldığını inceliyelim.

— Hava çok soğuk

— Bu çay çok sıcak

— Oda bir türlü ısınmadı.

gibi söz dizimlerinin daha nicelerini her zaman kullanırız.

Bunlar sıcaklık miktarının kat'i bir ifadesi değildir. Üç aşağı, beş yukarı bir tahminidir.

Sıcaklık tahminleri ise insanı çok defa yanıltır. İsterseniz bir deney yapalım. Bu deneyle sıcaklığın bizi nasıl yanılttığını anlıyalım.

Üç bardak alın. Birini soğuk, birini ılık, birini de sıcak su ile dol durun. Sağ elinizin işaret parmağını su dolu bardağa, sol elinizin işaret parmağını da sıcak su dolu bardağa sokun. Birden yirmiye sayıncaya kadar tutun .Sonra çıkarıp ılık suya sokun.

Ilık su; soğuk sudan çıkardığınız sağ elinize sıcak, sıcak sudan çıkardığınız sol elinize soğuk gelecektir.

Halbuki su aynı sudur.

Bir de şu olayı düşünün:

Bir kış günü dışarda lapa lapa kar yağıyor. Siz odanızda sobanın karşısına geçmiş oturuyorsunuz bir müddet sonra soba da yanan odunlar eriyip kül oluyor. Üşüyorsunuz. Kalkıp tekrar odun atmak ihtiyacını duyuyorsunuz.

Bu sırada işinden dönen babanız kapıyı çalıyor.

O da içeri girdiği zaman ilk sözü:

— Bu sıcak odada nasıl oturuyorsunuz? oluyor.

Yukardaki deney ve olay ısı tahminlerinde dokunma duyumuzun nasıl yanıldığını açık olarak göstermektedir.

Cisimlerin ısılarını doğru olarak tespit edebilmek için ısıyı ölçen aletler yapılmıştır. Adına Termometre (ısı ölçer) denmiştir.

İlk Termometreyi (1592) yılında GALİLE ismindeki bir bilgin

yapmıştır. İlk Termometre hava ile çalışıyordu.

GALİLE'den 150 sene sonra (1792) yılında Selsiüs (Celsius) adındaki bir İsveçli bilgin Termometrelerde ilk defa Civayı kullandı.

Bugün Termometrelerde civa, alkol gibi düzgün bir şekilde genleşen cisimler kullanılmaktadır.

Sınıflarınızda asılı duran Termometreyi elinize alıp incelerseniz bir tahta üzerine tutturulmuş, dibinde ufak bir haznesi olan içi civa veya alkol ile doldurulmuş ince bir cam borudan ibaret olduğunu görürsünüz.

Cam borunun iki ucu civanın hava ile temasını kesmek için kapatılmıştır.

Borunun üzerindeki bölünleri yapmak için :

Civalı cam boru evvela erimekte olan bir buzun içine batırılır. Civanın durduğu yere (0) sıfır işareti konur. Sonra kaynayan suyun buğusuna tutulur, civa sütununun yükselerek durduğu yere de (100) yüz işareti konur.

(0) sıfır ile (100) yüz sayısının arası yüz eşit parçaya bölünür. Bu parçalardan her birine santigırat derecesi denilir.

Santigrattan başka Reomür ve Fahrenhayt gibi dereceler de vardır.

Pelikanın Marifetleri

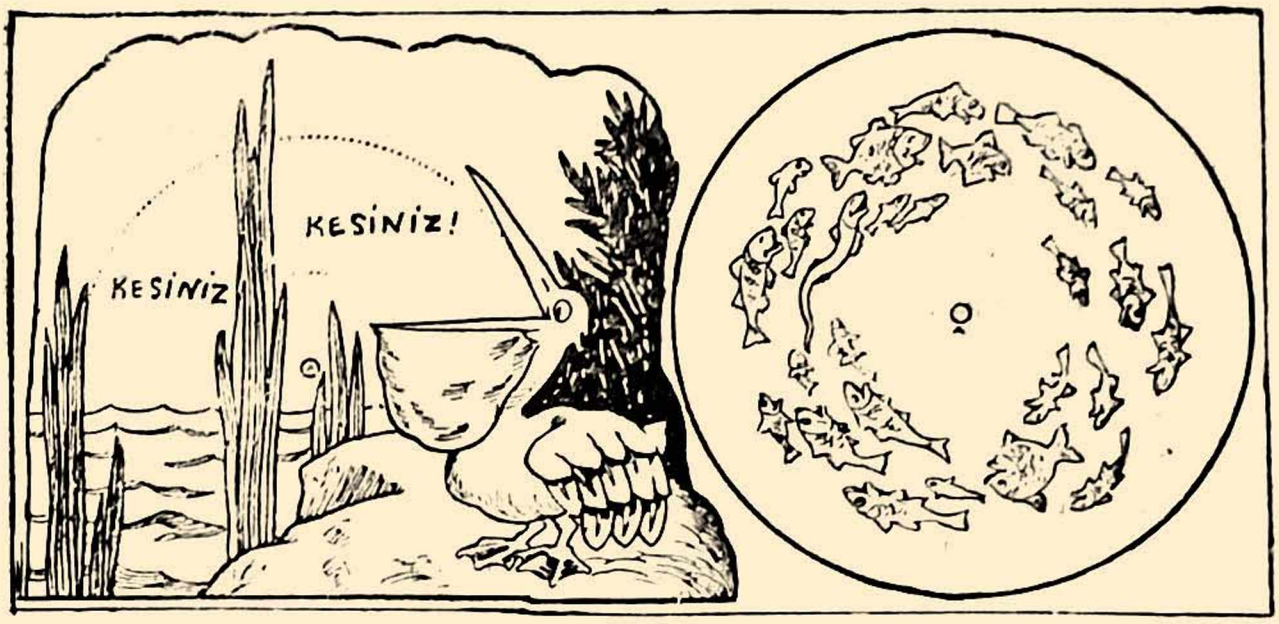

Yukarıdaki resmi beraber inceliyelim. Daire içinde birbirini kovalıyan balıklar. Yanda gagasını açmış avını bekliyen bir Pelikan kuşu, sazlar, deniz. Şimdi oyunumuza geçelim .Yandaki balıklı daireyi ince bir kâğıda kopya et. Kalın bir kartona yapıştır. Kes. Pelikanlı resmide yine güzelce yap. Onuda bir kartona yapıştır. Pelikanın ağzının hizasından geçen noktalı yerlerden kes. Pelikanın ağız hizasındaki noktalı ara boş kalsın. İşte eğlenceli oyun başlıyor. Birinci dayirede (A) harfi ile gösterilen yer ile resimdeki (A) harfli yeri; balıklı dayire alta gelmek üzere, zımbala. Şimdi alttan yavaş yavaş balıklı daiyireyi çevir. Bizim kurnaz Pelikanın balıkları yuttuğunu görünce. Bu oyuncağı çok beyeneceksiniz. Bakalım en güzel kim yapıp, ögretmenine beğendirecek?

BU YURDUN MALI

Bu güzel bayrak.
Bu güzel toprak.
Koklada iyi bak,
Bu yurdun malı.

Ağrıdaki kar,
Torosta Bolkar
Ne petroller var
Bu yurdun malı.

Bursa'da ipek.
Cinsiyle tek
Binbir çeşit renk.
Bu yurdun malı.

Karabük demir
Zonguldak kömür,
İkisi bir erir.
Bu yurdun malı.

Nazilli'de şal
İstanbul'da al.
Ankara'da bal
Bu yurdun malı.

Ege'nin bağı
Urfa'nın yağı
Erciyaş dağı
Bu yurdun malı.

Mandalina nar
Portakalı var,
Vatana uyar
Bu yurdun malı.

Kars'ta peynir
Her yerde yenir.
Türk olan bilir.
Bu yurdun malı.

Kemal Köksal

ÇİÇEK

Bana annem gibi tatlı söylersin,
Bilgi dolu yapraklarla gülersin,
Bahar gibi gönlümde sen esersin,
Seni, çok.. Pek çok sevdim çiçeğim

***

15 günde bir giyinir kuşanırsın,
Bizi aydınlatmak için mi hazırlanırsın
Alsam seni diye duygulanırım,
Her okuyan seni sevecekleri sanırım.

***

Annem güzel babam güzel sen güzel
Sözün temiz bilgin temiz sen temiz
Biz çocuklar, seni pek çok severiz
Seni her okuyan sevecek çiçeğim..

Şule Oğuz

V A R

Ağacı kıskanırım,
Yemiş yüklü dalı var;
Bahar olsun, güz olsun,
Ne güzel masalı var.

***

İmrenirim arıya,
Petek petek balı var;
Konduğu çiçeklerin,
Pembesi var, alı var!

Cahit Sıtkı Tarancı

NAMIK KEMAL

1840 - 1888

Büyük Vatan ve Hürriyet Şairi,

«Ey güzel yüzlü hürriyet ,sen nasıl büyülü imişsin ki uğrunda savaşıp esirlikten kurtulduk ama, bu sefer de sana tutulduk, sana esir olduk» diyen içli hürriyet aşığı, Türkiyede meşrutiyet idaresi kurmak istiyen YENİ OSMANLILAR cemiyetine girmiş istibdat devrinin baskısı altında çalışamıyacağını anlıyarak Avrupaya kaçmıştır. Londrada hürriyet için ateşli yazılar yazmış, tekrar İstanbula döndüğü zaman bu yazılarına devam etmiştir. VATAN piyesinin halk arasında büyük heyecan yaratması üzerine Magosa zindanına sürülmüştür.

Orada da durmamış, gene yazılarına devam etmiştir. Abdülhamit II Padişah olduktan sonra İstanbula gelerek ZİYA Paşa ile birlikte Anayasayı hazırlıyan komisyonda çalışmış. Sonradan Sultan Hamit idaresi de sertleşmeğe başlayınca oda hürriyet mücadelesine devam etmiştir.

Önce Midilli adasına sürülmüş, arkasından Sakız, Rodos mutasarrıflıkları ile görevlendirilerek İstanbuldan uzak tutulmuştur.

Su alması için ateşe sürülen çelikler gibi, eziyet gördükçe, gurbetlere kaçıp zindanlara atıldıkça gelişen, sertleşen, kıvraklaşan mısraların sahibi. Batıya yönelmiş edebiyatımızda ilk romanı, ilk piyesi, ilk makaleyi yazan da o. Biz onu asıl fikir kahramanı diye tanırız.

Hareket ordusu Selânikten kalkıp Kızıl Sultanı devirmeye gelirken, bütün subayların dudaklarında, onun mısraları çiçekleniyordu.

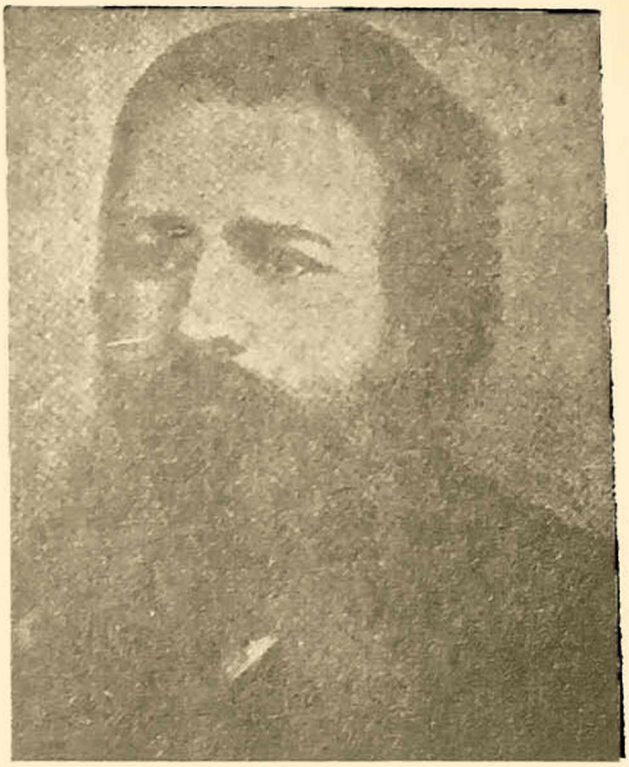

«Altı da bir üstü de birdir yerin,
Arş yiğitler vatan imdadına»

Vücudunu sporla kafasını ilimle ruhunu imanla geliştiren Namık Kemal Aslen Tekirdağlıdır .Ana ve babası da onu yetiştirmede örnek olacak kadar bir özelliğe sahiptir.

Namık Kemal 2 Aralık 1888 yılında Sakız adasında ölmüştür.
Ve Tekirdağında gömülüdür.

S. Atalaysun

GEÇMİŞTE

1 - 15 Aralık

2-12-1888	Namık Kemal öldü
5-12-1934	Kadınlara Seçim hakkı verildi.
7-12-1956	Roman yazarlarımızdan Reşat Nuri Güntekin öldü.
7-12-1921	Kilisin Kurtuluşu.
11-12-1843	Robert Koch'un doğumu.
14-12-1799	Amerika Cumhuriyetinin Kurucusu Washington'un ölümü.

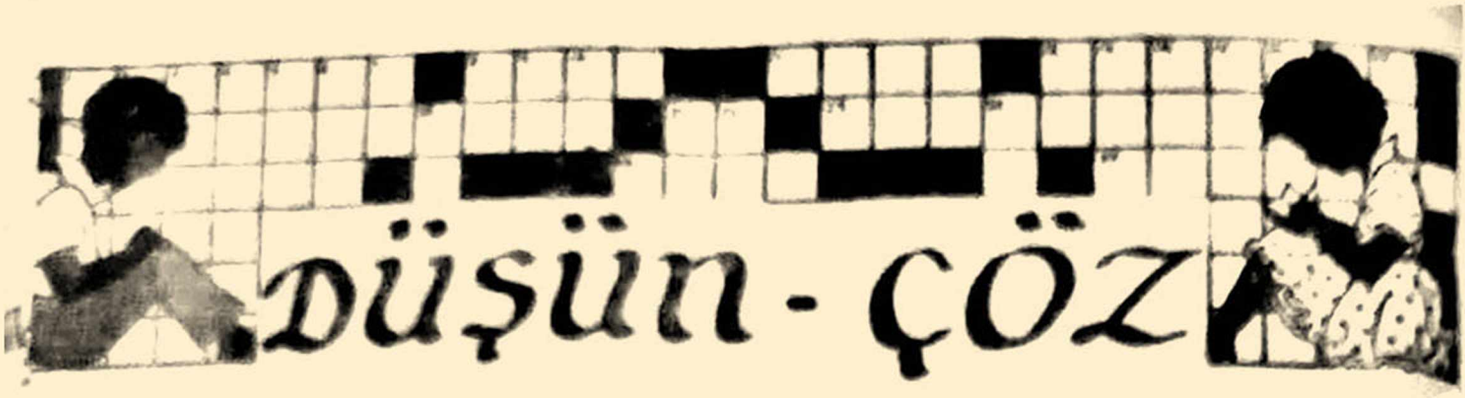

Alıştırmalar

1 — Aşağıdaki Roma rakamları ile yazılan sayıları okuyunuz. Karşılarına bildiğiniz rakamları yazınız

I III IV V VIII IX X XV XVII XVI
XXII XL L LV LX LXXX LC LXX
D DL DLX M MDCX M CM LXII

2 — Aşağıdaki Romen rakamları ile yazılmış sayıları toplayınız:

X + II = V + VI X + IV = VI + XV =
LX + XII = XL + XXXV = LXX + VIII

CL + XL = XL + XC = CLX + IV =
CD + LX = CL + XVI = CM + LX

3 — Aşağıdaki Roma rakamları ile yazılmış sayıları birbirinden çıkarınız:

XC IX — LX =

XC — XX = IC — LX = CX — L =
D — CLX = DL — CL = M — LX =

DLXXX — LX = MD — CL =
MDC — CLX = DI — CXXX =

M CM LXII — MCMLI =

Problemler:

Aşağıdaki problemleri akıldan hesaplayınız:

4 — Nesrin 1958 yılı başında para biriktirmeğe başlamış. Her ay 5 lira artırmış. Acaba 1962 yılı sonunda kaç lirası olacak?

7 — Yüksel, terzi çırağı olmuş, haftada 10 lira alıyor. Bir yılda kaç lira kazanacak?

8 — Günlük harçlığının 5 kuruşunu artıran Nurdan ayda kaç kuruş biriktirebilir?

9 — Deniz'in babası 600 Lira aylıklı bir memurdur. Maaşının onda birini artırıyor. Bir yılda kaç lira biriktirecektir?

10 — Aysel'in sınıfında 50 öğrenci var. Bu sınıfta bulunan çocuklar, haftada onar kuruş vermişler. Bir ay sonra biriken para ile barometre alıp okula hediye etmişler. Barometreyi kaç liraya aldıklarını bulunuz?

Aşağıdaki problemleri yazarak hesaplayınız:

11 — İnci tutumlu bir çocuktur. Hergün harçlığının 10 kuruşunu kumbarasına atıyor. 5 yıl sonra kaç liranı birikmiş olacak?

12 — Özdemir her ay bankaya 35 lira yatırıyor. 12 yıl sonra kaç lira biriktirmiş olacak?

13 — Tekin'e babası her hafta 7 lira veriyor. O da bunun yarısını biriktiriyor. 8 ay sonrası kaç lirası olacak?

14 — Can'ın ablası 15 yılda 1080 lira biriktirmiş. Ayda kaç lira artırarak bu parayı biriktirdiğini bulunuz?

15 — Şeniz'in babası 940 lira maaşlı bir memurdur. Maaşının on ikide birini bankaya yatırıyor. 6 yıl sonra kaç lira biriktirmiş olacak?

16 — Aktan'ın babası 5 yılda 5100 lira biriktirmiş. Acaba ayda kaçar lira bankaya yatırmıştı?

17 — Sevinç'in annesi ayda 45 lira artırarak 2430 lira biriktirmiş. Kaç yılda bu kadar parayı biriktirdiğini bulunuz?

NİŞANCILIK OYUNU

Yazı tahtasına, pergelin sivri ayağını kaldırmadan, tebeşirli ayağını her defasında biraz açarak daireler çizin. Daire çemberleri arasına birer numara yazın. 1, 3, 5, 7 veya 4, 8, 12, 16 veya 7, 14, 21, 28 gibi. En büyük numara en içte, enküçük numara en dışta olsun. Oyuna girenler küçük bir topa en büyük numarayı vurmak için üçer defa atarlar. Üç defada vurduğu numaraları toplamı kimin çoksa, o oyunu kazanmış olsun.

ÇOBAN VE KOYUN SÜRÜSÜ

Oynayacak çocuklar, önce bir başkan seçin. Başkan çobanı seçsin. Çoban kavalını çalarken, başkanın işareti ile koyun olan çocuklardan bir kısmı saklansın. Çoban, koyunlarının azaldığını görünce sayın. Hemen kaç koyunun kaybolduğunu söylesin. Bilemezse veya geç bilirse koyun olsun. Başkanın seçeceği bir koyun çoban olsun.

Hazırlayan : Orhan Dilmen

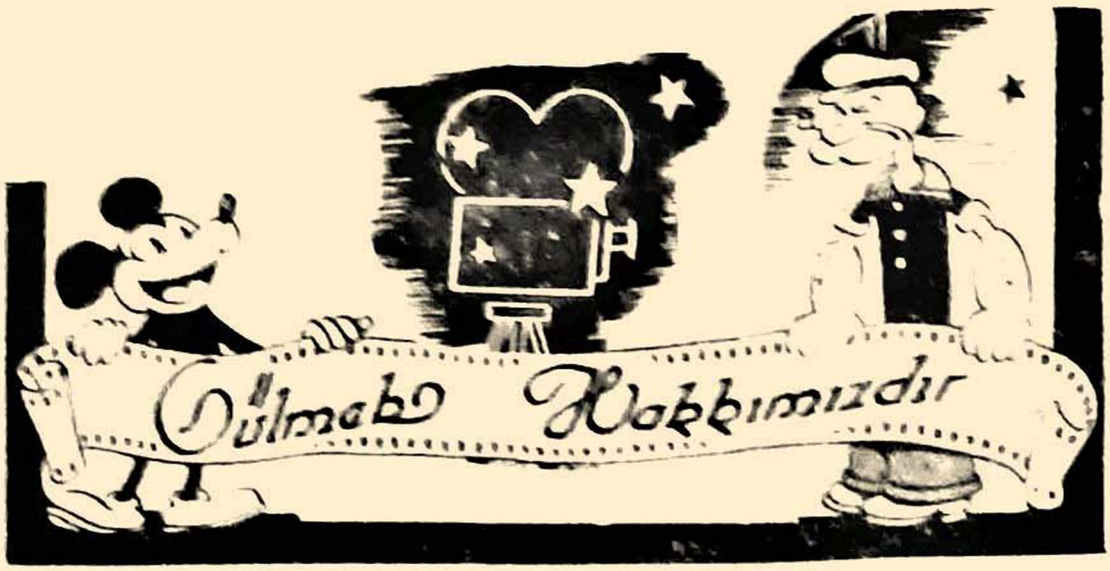

OLMAYACAK ŞEY

— Orhan, kardeşini niçin ağlatıyorsun? Ben sana o ne isterse yap demedim mi?

— İyi ama anneciğim, demin bir çukur kazmamı söyledi, kazdım. Şimdi de ille çukuru içeri getir diyor.

★

ÇOCUKTAN AL HABERİ

Küçük bir çocuk amcasının yanına giderek :

— Amca biraz gözlerini kapasana, dedi.

— Niçin yavrum?

— Annem amcan gözlerini kaparsa çok paramız olacak, dedi

SAYIM GÜNÜ

Sayım günü eve gelen memur küçük Orhan'a sordu :

— Kaç yaşındasın?

— Doğrusu ben de iyi bilmiyorum. Ağlayınca kocaman bir çocuksun, ayıptır diyorlar. Yalnız başıma gezmeğe gitmek istesem, o zaman da daha küçüksün, diye engel oluyorlar.

★

OKULA GİTTİNİZ Mİ?

— Anneciğim, sen de okula gittin mi?

— Tabii yavrum, baban da gitti.

— Demek beni evde yalnız bırakıyordunuz.

PALABIYIK AMCA

1 — Palabıyık amcanın kızı hastalanmıştı. Doktorlar kan verilmesi gerektiğini söylediler.

2 — Palabıyık amca caketini çıkarıp kolunu sıvadı.

BİLMECE VE BULMACA

★ Zenginin elinde, fakirin dilinde.

(Para)

★ Bir kızım var kırk gözlü

(Elek)

★ Uzun mum abalar,
Ak sakallı babalar,
Elim varıp gelince,
Ayaklarım çabalar.

(Hali Tezgâhı)

★ Ağaç üstünde kilitli sandık

(Ceviz)

★ Sarıdır sarkar,
Düşerim diye korkar.

(Acur)

★ Çatır pıtır yenilir
Ona eğlence denir.

(Fıstık)

★ Dişi deri gibi
İçi darı gibi.

(İncir)

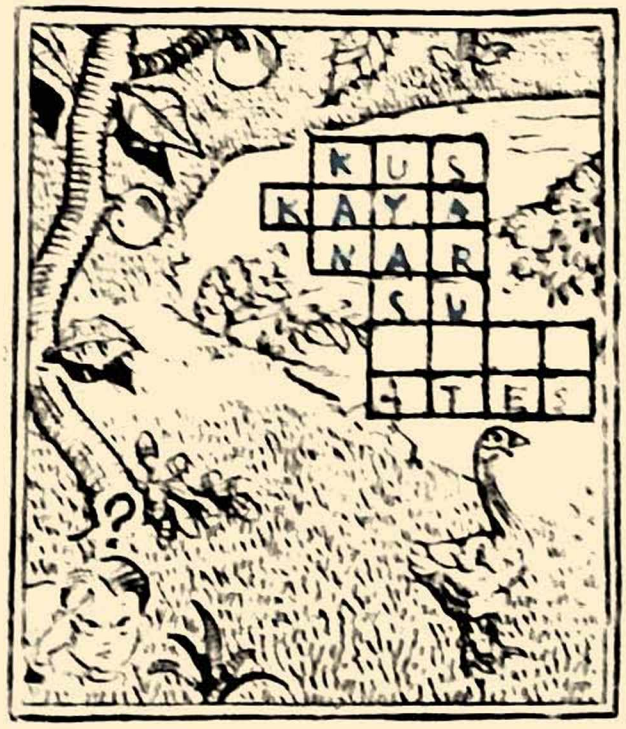

Soldan sağa :

1 — Bir hayvan adı
2 — Taştan büyük
3 — Bir yemiş
4 — Kışın gökten düşer
5 — Bir nota
6 — Elimizi yakar

Yukarıdan aşağıya :

1 — Damarlarımızda dolaşan
2 — Oturarak değil
3 — Bir kara adı
4 — Kuru sesi
5 — Çalışmak

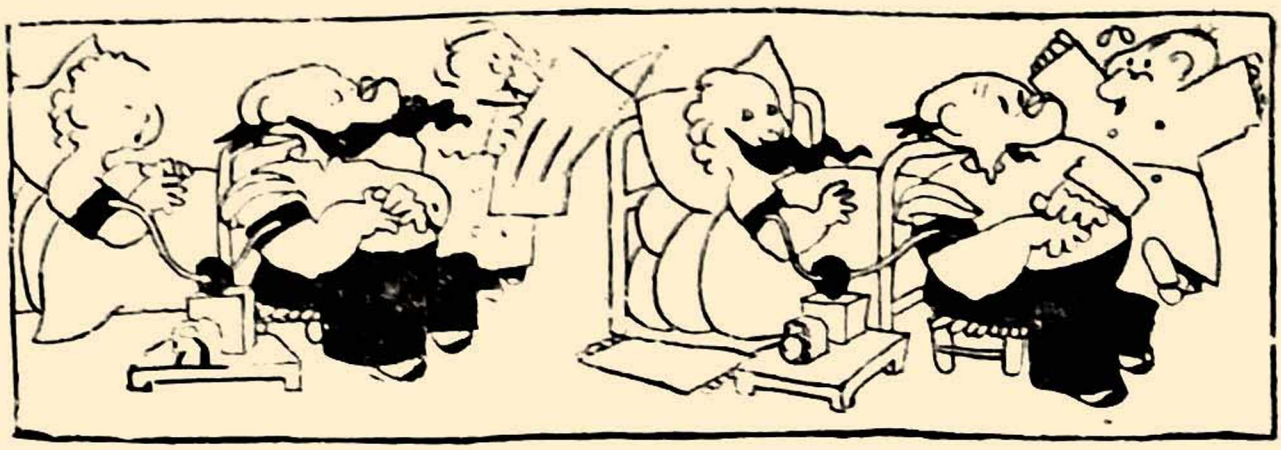

3 — Sandalyeye oturdu .Doktor ikisinin de kan damarlarını bir lâstik boru ile birbirine bağladı.

4 — Az sonra kanları karışan baba ile kızdaki değişikliği gören doktor şaşkına dönmüştü.

Hazırlayan: Naile Ergül

Hipokrat: İlk defa insan vücudünde nelerin bulunduğunu açıklayan Yunanlı bir doktordur.

***

Harvey: İlk defa kanın akciğerlerden geçerken temizlendiğini. Kalbin de dolaşımda tulumba vazifesini gördüğünü açıklıyan İngiliz asıllı bir doktordur.

***

Geoge Stephenson: Bugünkü buharla işliyen lokomotifi yapmıştır. 1871 de doğmuş 1848 de ölmüştür. İngiliz asıllı bir mühendistir.

***

Macellan: 1480 yılında doğdu. 1521 yılında ölmüştür. Dünyayı ilk defa gemi ile dolaşan Portekizli bir denizcidir.

***

Mors: Amerikalı bir ressamdır. Çizgi ve noktalardan faydalanarak telgrafta kullanılan alfabeyi yapmıştır. Uzun sesler çizgi. Kısa sesler nokta ile gösterilmiştir. Tam alfabeyi yapabilmek için 12 sene çalışmıştır. Mors 1791 yılında doğdu. 1872 yılında ölmüştür.

***

Nevton: Fizik, astronomi, matematikle uğraşan ünlü bir alimdir. Yerçekimi kanununu bulmuştur.

Pastör: Kimya bilginidir. İnsanlık için çok büyük tehlike olan 1885 te kuduz aşısını bulmuştur.

***

Paskal: Ünlü bir matematik bilginidir. Daha 16 yaşında iken tecrübelere başlamış. Barometreyi bulmuştur.

***

Franklin: 1706 yılında doğdu 1790 yılında ölmüştür. 1752 de «Paratöner» yıldırımlığı bulmuştur. Fizik bilginidir.

***

Fulton: Amerikalı maden mühendisidir. Buhar kuvvetinden faydalanıp ilk buharlı gemiyi yapmıştır. Önce 1803 de Londra ırmağında işletti. İkinci defa Nevyork Albany arasında işletmiştir.

Kendimizi Yoklıyalım

YURDUMUZUN EKONOMİK DURUMUNU BİLİYORMUSUNÜZ?

A — Aşağıdaki söz dizimlerindeki noksan yerleri tamamlayınız.

1 — Türkiyenin Avrupa kara parçası üzerindeki topraklarına (.....) denir.

2 — Türkiyenin Asya Karaparçası üzerindeki topraklarına (.....) denir.

3 — Konya Türkiyenin (.....,) ambarıdır.

4 — Çay Türkiyenin (.....) ilinde yetişir.

5 — Pamuk Türkiyenin batı ve (.....) kısımlarında yetişir.

6 — Türkiye bir (.....) memleketidir.

7 — Kâğıt fabrikalarımız (.....) te kurulmuştur.

8 — Çayırovadaki cam fabrikası (.....) camı yapar.

9 — Türkiyenin en büyük barajı (.....) barajıdır.

10 — İzmir, incir ve (.....) ü ile meşhurdur.

B — Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını bul. Yanına (D) harfi koy.

1 — Maden kömürü ile meşhur şehrimiz hangisidir?

a — Samsun ( ) b — Sinob ( ) c — Zonguldak ( )

2 — Ergani; hangi madeni ile meşhurdur.

a — Bakır ( ) b — Demir ( ) c — Kurşun ( )

3 — Merinos kumaş fabrikamız hangi ilimizdedir.

a — İzmir ( ) b — Bursa ( ) c — Aydın ( )

4 — Halıları ile meşhur ilimiz hangisidir.

a — İsparta ( ) b — Mersin ( ) c — Ankara ( )

5 — Aadapazarı hangi ürünü ile meşhurdur .

a — Limon ( ) b — Patates ( ) c — Fasulya ( )

6 — Kayısı ile meşhur olan ilimiz hangisidir.

a — Malatya ( ) b — Kars ( ) c — Van ( )

c — Aşağıdaki şehirleri, fabrikaları ile eşleştirin.

1 — İzmit	( )	1 — Vagon
2 — Bursa	( )	2 — Yağlı boya
3 — Çanakkale	( )	3 — Bez
4 — Turhal	( )	4 — Azot
5 — Karabük	( )	5 — Cam
6 — İstanbul	( )	6 — Demir - Çelik
7 — Eskişehir	( )	7 — Şeker
8 — İzmir	( )	8 — Seramik
9 — Nazilli	( )	9 — Kumaş
10 — Kütahya	( )	10 — Kâğıt

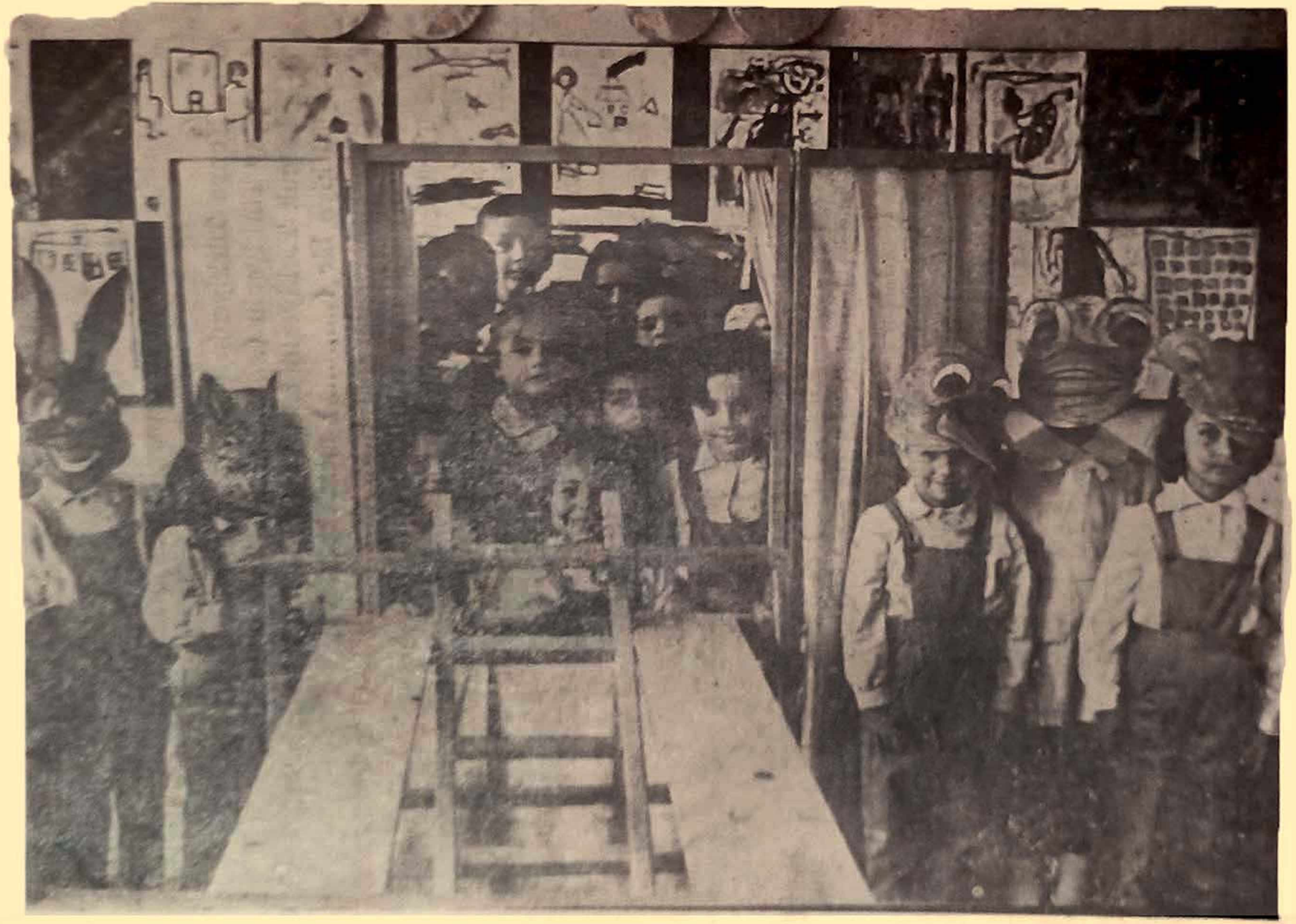

ÇAPA ANA İLK OKULU BÖLÜMÜNDE BİR TEMSİL